

Иван Б. Поповић¹

ДОПРИНОС ПОТПУНИЈЕМ САДРЖАЈУ БИБЛИОГРАФИЈЕ АКАДЕМИКА ДР МИЛИСАВА В. ЛУТОВЦА

Поводом двадесетогодишњице смрти

Извод: Средином 2008. године навршило се двадесет година од смрти заслуженог географа, академика Милисав В. Лутовца, па је то примерен разлог да у овом сажетом осврту, уз остало, сагледамо и неке мање познате биографске ознаке и важне библиографске особености његових научних радова, искључиво раздвојених према научном интересовању писца за извесне географске и сродне дисциплине.

Кључне речи: Милисав Лутовац, биографија, библиографија, антропогеографија

Abstract: Mid - 2008. year heaped the twenty years since the death of the deserved geographer, academic Milisav V. Lutovac. So it is appropriate reason to review this abridgement, among the other things, perceive and some less known biographical labels and important features of he's bibliographic scientific works, only the scientific interest subdivided for certain geographical and related disciplines.

Key words: Milisav Lutovac, biography, bibliography, human geography

Биографија

Научно дело и животни пут једног од најзаслужнијих балканских географа XX века, академика М. В. Лутовца, подоста је познато нашим, а у понечему и другим иностраним научним круговима, пошто је о његовом библиографском опусу казивано неким поводом, у стручним и научним едицијама. Гледано хронолошки, овакви подаци се понајпре сусрећу у Годишњаку САНУ, том. LXVIII за 1961. годину, али и у познијем издању LXXXI за 1974. годину. У међувремену, шири приказ живота и рада именованог академика сачинио је М. М. Костић, у Гласнику Српског географског друштва, св. 41/1 за 1971. годину, док је краћи осврт о његовој животној активности био ситуиран и у Гласу САНУ CCCVII за 1978. годину. Поводом 80 – годишњице живота М. В. Лутовцу је посвећен зборник радова Географског института "Јован Цвијић" САНУ, књ 32, 1980. са уводним чланком (Академик Милисав В Лутовац) М. М. Костића. Нешто доцније и Етнографски институт САНУ посветио је свој Зборник радова, књ. 12, са текстом

¹ Др Иван Б. Поповић, Географски институт «Јован Цвијић» САНУ, Београд.
e-mail: gjjcsanu@eunet.yu

(Осврт на животни пут и научни рад академика Милисава Лутовца), чији је аутор П. Влаховић.

Да подсетимо, академик М. В. Лутовац рођен је 7. марта 1901. године у земљорадничкој породици која је обитавала у селу Дапсићу наблизо Берана (Иванград). Основну школу учио је у месту рођења и Будимљу, док је први разред гимназије окончао 1915. године у Беранама. Услед Првог светског рата ово образовање је могао наставити тек 1919. године у Беранама где је и матурирао 1924. године. Током последњих година студија имао је намештење у Етнографском музеју и Етнолошком семинару, посебним заузимањем Јована Цвијића и Јована Ердељановића. По дипломирању "имао је постављење" за суплента III Београдске гимназије али је додељен на рад Географском заводу Универзитета, где се усавршавао годину и по дана, припремајући докторат. Са тезом "Привреда, саобраћај, и насеља у Рожају и Бихору" положио је докторски испит 29. новембра 1929. године, пред трочланом комисијом (Недељко Кошанин, Павле Вујевић и Боривоје Ж. Милојевић). Врло позитивно оцењена иста теза је, непуну годину дана касније, објављена као св. 8 "Посебних издања" Географског друштва у Београду. Након двогодишњег рада (1930 – 1931) као суплент II мушке Гимназије у овом граду, М. В. Лутовац је конкурсом изабран "за питомца француске владе" ради даљег усавршавања у антропогеографији и привредној географији на Париском универзитету. По завршетку ових студија, већ 23. марта 1935. године одбранио је и свој други докторат под насловом "La Methija, Etude de geographie humaine". Докторат на Сорбони положио је са највишом оценом (tres honorable) – пред еминентном комисијом (три географа, De Martone, Demangeone и A. Shole као и историчар Н. Ајземан и слависта А Мазон) која се похвално изразила и о још два мања рада ("Релјеф Метохије" и "Утицај Пећке Патријаршије на духовни и политички живот српског народа") која су облигатно морала бити приложена уз тадашње докторске тезе на споменутом Универзитету.

Вративши се у домовину др М. В. Лутовац је био професор II мушке Гимназије све до 1937. године. Тада је на конкурс био изабран за ванредног професора новоосноване Економско–комерцијалне високе школе, односно потоњег Економског факултета у Београду. По потреби службе, после Другог светског рата, био је професор у "VI мушкој Гимназији, Гимназији за ратом ометене ученике и Војногеодетском училишту при Војногеографском институту" у Београду. У тек основаном Географском институту Српске академије наука позван је на рад у јуну 1948. године, а већ у јануару следеће године изабран је и постављен у звање научног сарадника. За вишег научног сарадника биран је 1950. док је звање научног саветника добио 1959. године. Годину дана раније изабран

је и за хонорарног редовног професора на филозофском факултету у Београду. По позиву а овим и указом особите части постављен је 1961. за сталног редовног професора на означеном филозофском факултету где је "изводио" наставу из антропогеографије и економске географије. Једновремено је био и управник катедре за Етнологију све до стицања пензије 1972. године. Скоро деценију раније, односно 21. децембра 1961. године, биран је и за дописног члана Српске академије наука. Након расписаног конкурса средином априла 1972. године, једногласно је изабран за директора малочас поменутог Географског института САНУ, а ту је дужност обављао до краја 1978. године

У овој најзначајнијој научној установи Србије академик М. В. Лутовац је активно сарађивао у више Одбора, у чему се и огледа његова активност на организацији научног рада у нас. Уз то, он је марљиво радио у Одељењима природно – математичких и друштвених наука САНУ, пошто је у њима била заступљена географија. Истовремено је председавао Одбором за топономистику у Међуакадемијском савету а био је и члан Одбора за публикавање Цвијићевих дела. Од оснивања Етнографског одбора САНУ био је члан, а од 1984. године и његов председник. У том одбору је руководио пројектима: "Антропогеографске монографије области у Србији" и " Друштвено–географске особине планина у Србији". Осим тога, по позиву је био члан Одбора за проучавање села, Одбора за изучавање становништва, а од 1983. године био је именован и за члана Одбора за истраживање Косова и Метохије. Од поменуте године стално је био консултован као члан Комисије за урбанизам и просторно уређење територија. Био је и веома ангажован и у раду Етнографског института САНУ, с обзиром да је прво био именован за члана а затим и за председавајућег Његовог Научног већа. Истосмислена активност академика М. В. Лутовца се огледала и у традиционалној и вишеструкој сарадњи у готово свим едицијама Српског географског друштва.

Приложен уз овај прилог нумерисани редослед библиографских јединица заслужног географа М. В. Лутовца је прва и засад једина његова предметна библиографија. Ово стога што су му све претходно изложене биле утемељене на хронолошкој дистрибуцији јединица у годишњим захватима. Како су распоређене по годинама и ове његове библиографске јединице се, опсегом третмана саопштених географских дисциплина, подоста показују у хронолошком смислу. Отуда им је сачињен списак истовремено предметног и хронолошког карактера, што је био циљ рада у оквиру библиографског сегмента презентираних доприноса библиографији академика Милисава В. Лутовца. Исказане библиографске јединице су и примерено расчлањене тако да омогућавају олакшано сагледавање сваког

њиховог елемента, чиме се много добија и у исправном поимању референтног "одељка" научне апаратуре.

ПРЕДМЕТНА БИБЛИОГРАФИЈА
АКАДЕМИКА ДР МИЛИСАВА В. ЛУТОВЦА

Методологија научног рада у географским и сродним дисциплинама

1. *Научна и ненаучна схватања и методи, Поводом Осврта Ђукана Н. Јоксимовића на књигу «Иванградска Котлина».* Издање аутора, Граф. пред. «Будућност» (стр. 1 - 31) Зрењанин, Београд 1960.

2. *Јован Цвијић – научни истраживач и учитељ научног рада.* (Jovan Cvijić – chercheur et maitre du travail scientifique). Цвијићев зборник, У спомен 100 годишњице његовог рођења (стр. 1 - 7), САНУ, Одељ. прир. мат. наука, САНУ, Београд, 1968.

3. *Антропогеографска проучавања у оквиру етнолошких монографија.* (L'importance et les objectifs de l'anthropogéographie yougoslave moderne). Симпозијум о методологији етнолошких наука, 18-20. децембра 1972., Научни скупови САНУ, књ. II, одељење друштвених наука, I. (стр. 75-81) Београд 1974.

4. *Методологија научног рада у географским и сродним дисциплинама* Цвијић и Ердџановић, Научни односи. Јован Ердџановић – живот и дело, Радови са II симпозијума етнолога СР Србије, Темелји научне традиције наше етнологије, (стр. 19 – 22) Народни музеј – Панчево, Панчево 1976.

5. *Односи антропогеографије и привредне географије.* (Rapports entre la géographie humaine et la géographie économique), Приступна академска беседа – Глас СССР, Одељ. друш. наука, (књ. 20, стр. 363 – 371). САНУ, Београд 1978.

6. *Цвијићева заслуга за унапређење друштвених наука* (Les mrites de Cvijić pour le progres des sciences sociales). Хаучно дело Јована Цвијића. Научни скупови у САНУ књ. XI/2 (стр. 25-31) Председништво САНУ. Београд, 1982.

7. *Цвијићева антропогеографска концепција* (Conception de géographie humaine de Cvijić) Научно дело Јована Цвијића. Научни скупови САНУ, књ. X/2 (стр. 221-224) Председништво САНУ, Београд, 1982.

8. *Geografija u društvu i u nauci.* Zbornik «Idejne i društvene vrednosti geografske nauke» (s. 13-15) Centar za marksizam Univerziteta u Beogradu. Beograd, 1987.

9. *Цвијић и Еределъановић, научни односи*. Монографија «Југословенска социологија села. Посебна издања, књ. 95 (стр. 131-133) Одељење друштвених наука, САНУ, Београд. 1987.

Историјска географија

1. *Привредно-географске прилике и саобраћајне везе у доба Првог Устанка Србије*. (Les conditions economico-geographiques de la Serbie du Premier Soulevement). Географски лик Србије у доба Првог Устанка, посебна издања Српског географског друштва, св. 32, стр. 53-73. Београд 1954.

2. *Брњаци (Врњаци)* - Историјски часопис, орган Историјског института САН, књ. V, стр. 287-290. Београд 1955.

3. *Миграције и колонизације у Југославији у прошлости и садашњости*. (Migration et colonization anciennes et contemporaine en Yougoslavie). Гласник Етнографског института САН, књ. VII, (стр. 13-23). Београд 1958.

4. *Географски положај и значај неких старих градова и утврђења у Полимљу*. (Situation géographique et importance de certains anciens chateaux forts et places fortes dans la region de Polimlje). Гласник Српског географског друштва, св. LIII, бр. 1, 8стр. 117 - 133 + 2 таб. са 3 фот.) Београд 1973.

Географија насеља

1. *Насељавање Црногораца по Метохоји*. Гласник св. XVIII, (стр. 123). Географског друштва, Београд, 1932.

2. *Данашње насељавање Метохије*. Гласник Географског друштва, св. XX, (стр. 69). Београд, 1934.

3. *Звечан, Трпча и Косовска Митровица*. (Zvečan, Trpča et Kosovska Mitrovica). Гласник Српског географског друштва, св. XXX, бр. 2, (стр. 87-99). Београд, 1950.

4. *Рудник и насеље Бор*. (La mine et l'agglomeration de Bor). Гласник Српског географског друштва, св. XXXIII, бр.1, (стр. 45-52). Београд, 1953.

5. *The village of Ritopek on the Danube in the suburban zone of Belgrade*. Geographia Polonica vol 5, (p. 235 – 265). Institute of Geography, Polish Academy of Sciences. Warszawa, 1965.

6. *Утицај миграција на промене имена сеоских насеља*. Неколико примера из наше земље. Гласник Српског географског друштва, св. LI, бр. 2, стр. 111 - 116. Београд, 1971.

7. *Варош Рожаје*. (La ville de Rožaje). Гласник Српског географског друштва, св. LII, бр. 2, (стр. 91 – 112 + 6 таб. са 10 фот.) Београд, 1972.

8. Поља, Брсково и Мојковац у долини реке Таре. (Polja, Brskovo et Mojkovac dans la vallee de la Tara). – Гласник Српског географског друштва, св. LIII, бр. 2, (стр. 61 – 80 + 2 таб. са 2 фот). Београд, 1973.

9. *Иванград (Беране), Постанак и развитак*. Земља и људи, св. 23, (стр. 124 – 137). Београд, 1973.

10. *Приградска села (Les agglomérations suburbanies)*. Етнолошки преглед, књ. 13, (стр. 131 – 136). Етнолошко друштво Југославије – Београд, Београд, 1975.

11. *Жупски Александровац (Župski Aleksandrovas)*. Гласник Српског географског друштва, св. LVI, бр. 2, (стр. 3 – 129). Београд 1976.

12. *Виноградарска насеља Србије*. Земља и људи, св. 26, (стр. 43 – 51). Београд, 1976.

13. *Плав и Гусиње са околином*. Земља и људи, св. 27, (стр. 179 – 190). Београд 1977.

14. *Варош Рожаје*. Земља и људи, св. 30, (стр. 142 – 151). Београд, 1980.

15. *Варош Рожаје*. Рожајски зборник, год. II, св. 2, (стр. 17 – 41). Међуопштинска културна заједница. Рожаје, 1983.

Географија становништва

1. *Србљаци у Горњем Полимљу*. (Les Srbljaci). Гласник Етнографског музеја у Београду, књ X, (стр. 108-115) Београд 1935.

2. *La Metohija Etude de Geographie humaine*. Travaux publie par l'institut d'etude slave, t. XIV, (p. 1-100). Paris, 1935.

3. *Ибарски Колашин, Антропогеографска испитивања*. (Ibarski Kolašin, Le Kolasin d'Ibar, Recherches de geographie humaine). Српски етнографски зборник, књ LXVII, САН, (стр. I-VI + 57-188+ XIV таб. са 20 фото. и 2 карте у прилогу). Београд, 1954.

4. *Гора и Опоље, Антропогеографска испитивања*. (Gora et Opolje, Recherches de geographie humaine). Српски етнографски зборник, књ. LXIX, (стр. I-IV + 231-339, XVI таб. са 26 фот. и 1 карта у прилогу). САН, Београд, 1955.

5. *Рожаје и Штавица, Антропогеографска испитивања*. (Rozaje et Stavica, Recherches de geographie humaine). Српски етнографски зборник, књ LXXV, (стр. 221-419+1 карта на преклоп). САН, Београд, 1960.

6. *Прибој на Лиму, Антропогеографски поглед на развитак насеља*. (Priboj na Limu, Un coup d'oeil sur l'evolution antropogeographique de l'agglomeration). Зборник радова САН LXVIII, Етнографски институт, књ. 3, (стр. 1-17). Београд, 1960.

7. *Етнички састав и етнички процеси у Тимочној Крајини.* (Constitution ethnique et processus ethnique dans la Krajina du Timok). Рад Конгреса фолклориста Југославије у Зајечару и Неготину 1958, V, (стр.13-19). Београд, 1960.

8. *Бихор и Корита, Антропогеографска испитивања.* (Bihor et Korita, Etudes de géographie humaine). Српски етнографски зборник, LXXXI, Прво одељење, Насеља и порекло становништва, књ. 40. (стр. VI + 186 + 8 таб. са 29 фот. и 1 карта на преклоп у прилогу). САН, Београд, 1967.

9. *Миграциони процеси становништва Југославије.* (Processus migratoire de la population en Yougoslavie). Цвијићев зборник у спомен 100 годишњице његовог рођења, САНУ, (стр. 189 – 198). Одељ. прир. мат. наука, Београд, 1968.

10. *Дечане, Антропогеографска проучавања* (са М. Милојевићем). (Dečane, Recherches de géographie agraire). Зборник радова Географског института „Јован Цвијић”, књ. 23, (стр. 71 – 86 + 1 карта у прилогу). Београд, 1970.

11. *Етничке симбиозе, племенске трансплантације и спелењавања у неким областима Југославије.* (Symbioses ethniques, transplantations et incorporations tribales dans certaines régions de la Yougoslavie). Гласник Етнографског института САНУ, књ. XVI – XVIII, (стр. 25 – 42). Београд, 1971.

12. *Етничке промене у области Старе Рашке* (Processus ethniques dans la région de Stara Raška). Глас САНУ CCCVII, Одељ. друш. наука, књ. 20, САНУ, (стр. 205 – 230 + 1 карта у прилогу). Београд, 1978.

13. *Жупа Александровачка. Антропогеографска испитивања.* (Župa Aleksandrovačka, Recherches de géographie humaine). Српски етнографски зборник ХСIII, Одељ. друш. наука, САНУ Насеља и порекло становништва, књ. 43, (стр. 1 – 114 + XIII таб. са 24 фот.) Београд, 1980.

Економска географија

1. *Беране* (Berane). Гласник Географскиг друштва, св. XIII, (стр. 195-204). Београд, 1927.

2. *Привреда, саобраћај и насеља у Рожају и Бихору.* (Economie, communication et habitats dans les régions de Rozaje et Bihor). Посебна издања Географског друштва, св.8, (стр. IV + 66, 1 карта и 4 фот. у прилогу). Београд, 1930.

3. *Сточарство на Сињајевини.* (La vie pastorale sur la montagne de Sinjajevina). Прилози за познавање сточарства на нашим високим планинама, Посебна издања Географског друштва, св.12, (стр. 37-45). Београд, 1932.

4. *Сточарство на Ајли* (у садржају *L'évagesur la montagne de l'Најле*). Зборник радова III Конгресса словенских географа и етнографа у краљ. Југославији 1930, Припремни одбор III К.С.Г.Е, (стр. 136-139). Београд, 1933.

5. *Сточарство на североисточним Проклетијама-* (*La vie pastorale dans les Prokletije nord-orientales*). Посебна издања Географског друштва, св. 14, (стр. IV+82, 4 фот. и 1 карта у прилогу). Београд, 1933.

6. *Географско распрострањење културе кукуруза у Југославији.* (*La repartition géographique de la culture de maïs en Yougoslavie*).- Гласник Географског друштва, св. XXII, (стр. 59-67). Београд 1936.

7. *Привредно-географске одлике Катунског криша.* (*Sur les caractères économiques de la région de Katunski krs*). Гласник Географског друштва, св. XXV, (стр. 38-53) Београд, 1939.

8. *Маслина у Црногорском приморју.* (*L'olivier sur le litoral Montenegro*). Архив за пољопривредне науке и технику, Год II, св.3, Издање Министарства пољопривреде и шумарства ФНР Југославије, (стр. 118-128). Београд, 1947.

9. *Наводњавање у горњем Полимљу.* (*L'irrigation dans la région de Haut-Lim*). Архив за пољопривредне науке и технику, св 4, (стр. 3-22). Београд, 1948.

10. *Привредна географија Шар-планинске Горе.* (Экономическа географија Шар-Планинској Горы, *Géographie économique de la "Gora" de la montagne du Char*). Гласник Српског Географског друштва, св XXVIII, бр.2, (стр. 97-111). Београд, 1948.

11. *Привредно-географска карактеристика слива Јасенице.* (*Les caractéristiques économique – géographiques du bassin de la Jasenica*). Посебна издања САН CLXXXV. Географски институт, књ 3, (стр. IV+70, 3 таб, са 7 фот. и 1 карта на преклоп у прилогу). Београд, 1951.

12. *Слив Млаве, Привредно-Географска проучавања* (*Les caractères géographiques et économiques du bassin de la Mlava*). Зборник радова САН XLI, Географски институт, књ. 9, (стр.1-78 + 3 карте ван текста и 2 фот. у прилогу). Београд, 1954.

13. *Географске основе за пољопривреду Црне Горе.* (*Fondements géographiques de l'économie du Montenegro*). V конгрес географа ФНРЈ одржан у НР Црној Гори 1958. године, (стр. 143 - 155). Цетиње, 1959.

14. *Неготинска Крајина и Кључ, Привредно-Географска проучавања.* (*Le Krajina de Negotin et le Kljuc*). Зборник радова САН LXII, Географски институт, књ, 17, (стр.1-88+2 карте на преклоп). Београд, 1959.

15. *Сточарство и сточарски живот на Бељаници, Кучају и Ртњу, Планинама источне Србије.* (*Elevage et vie des éleveurs sur Beljanica, Kusaј*

et Rtanj montagnes de la Serbie orientale). Гласник Етнографског института САНУ, књ. IX-X, (стр. 3-30). Београд, 1961.

16. *Долина Лима, Географски завичај и привредно-географске промене.* (La vallee du Lim, Importance geograohique et changements economico-geographiques). Гласник Српског географског друштва, св XLI, бр. 1, (стр. 33-44). Београд, 1961.

17. *Приградска пољопривреда околине Београда, утицај града на промене у пољопривреди.* (Agriculture suburbaine de Beograd). Zbornik radova Geografskog instituta "Јован Цвијић", књ. 18, (стр. 155-172). Београд, 1961.

18. *Наше планинско сточарство у новим условима, Промене и могућности развитака.* (Elevage de montagne dans notre pays, Changements et possibilities du developpement dans les nouvelles conditions). Зборник VI. Конгреса географов ФЛРЈ у ЛР Словенији од 27. IX. До 5. X. 1961, (с.383-391). Љубљана, 1962.

19. *Пољопривредни значај планинско-брдских крајева и услови за задржавање становништва у њима.* (Importance agricole des regions de montagnes et de collines et conditions pour prevenir l'emigration de leur population). Годишњак (том 3, стр. 47 – 56) Географског друштва СР Црне Горе, Цетиње, 1964.

20. *Развитака индустрије и њен утицај на привреду, насеља и демографске промене у Иванграду и његовој околини.* (Developpement de l'industrie et son influence sur l'economie, l'habitat et les changements demographiques a Ivangrad et aux alentours de cette ville). Глас ССLXV, Одељ. прир. мат. наука, књ. 29, (стр. 1 – 24 + 1 карта на преклоп). Београд, 1966.

21. *Утицај индустрије на пољопривреду и сеоска насеља.* (The Influence of Industry on Agriculture and Rural Habitat) Zbornik radova prvog jugoslovenskog simpozijuma o agrarnoj geografiji u Mariboru od 3. do 5. decembra 1964, Zbornik posvećen 60-godišnjici Svetozara Plešiča, (с. 155 – 157). Љубљана, 1967.

22. *Привредни значај краških вода у североисточним деловима Црне Горе и на Старорашкој висоравни.* (Importance economique des eaux karstiques dans les parties nordorientales du Montenegro et sur le plateau de Stara Raška). Крш Југославије, 6, Комисија за научно истраживање крша (с. 347 – 355 + IV таб. са 6 сл.) ЈАЗУ, Загреб, 1969.

23. *Географска условљеност наводњавања у Југославији.* (L'irrigation en Yougoslavie en fonction des conditions geographiques). Гласник Српског географског друштва, Св. L, бр. 2, (стр. 85 – 99 + 2 таб. са 4 фот.) Београд, 1970.

24. *Irrigation, nature de sol et culture des plantes en Yougoslavie.* (Referat na Međunarodnom kongresu geografa u Veroni, 1970.) Agricultural typology and land utilisation, (p. 381 – 386). Verona, 1972.

25. *Лукавица, Лола и Платије, Природне и привредно-сточарске карактеристике.* (Lukavica, Lola et Platije, Caracteristiques naturelles et economiques d'elevage). Гласник Српског географског друштва, св. LIV, бр. 2, (стр. 3 – 28 + 4 таб. са 5 фот.) Београд, 1974.

26. *Жупско виногорје и виноградарска насеља у њему.* (Région viticole de Župa et établissements de viticulteurs en celle-ci). Зборник радова Географског института "Јован Цвијић" САНУ, књ. 26, (стр. 1 – 18 + 3 таб. са 6 фот. и 1 карта) Београд, 1975.

27. *Бјеласица.* Земља и људи, св. 25. (стр. 11 – 22). Београд, 1975.

28. *Сточарство и сточарски живот на Пештерско – сјеничкој висоравни.* (L'élevage du bétail et la vie pastorale sur la plateau de Pešter et de Sjenica). Зборник радова Географског института "Јован Цвијић" САНУ, књ. 29, (стр. 157 – 170 + 4 таб. са 5 фот.) Београд, 1977.

29. *Проклетије.* Земља и људи, св. 28, (стр. 18 – 28). Београд, 1978.

30. *Привредни и друштвени значај брдско – планинских и припланинских области у Србији.* Статистичар, орган статистичког друштва Србије за теоријску и примењену статистику, год. II, бр. 7 – 8, (стр. 41 – 45). Београд, 1980.

31. *Rapports entre la géographie humaine et la géographie économique.* Bulletin T. LXXI de l'academie Serbe des sciences et des arts, Classe des sciences sociales, no 15, (p. 3 – 7). Beograd, 1980.

32. Проблем депопулације и сточарско-земљорадничка привреда у брдско-планинским областима и крајевима Југославије. Глас, књ. 2, (стр. 173 – 182). Одељење друштвених наука САНУ. Београд, 1983.

33. Цмиљевица и Бјеласица, планине у горњем Полимљу и њихов значај у животу људи. Глас, књ. 23, (стр. 227 – 237). Одељење друштвених наука САНУ. Београд, 1983.

Регионална географија

1. *Иванградска (Беранска) котлина, Регионално-географска испитивања.* (Le bassin d'Ivangrad ou de Berane, Recherches de géographie régionale). Посебна издања САН ССЛXIX, Географски институт, књ. 11, (стр. I-IV+1-133). Београд, 1957.

2. *Привредногеографске карактеристике Ужичке области.* (Caracteristiques economico-geographiques de la region d'uzice). Рад VIII-ог Конгреса Савеза фолклориста југославије у Титовом Ужицу 1961, (стр. 27-35). Београд, 1961.

3. *Географски и политичко-географски значај покрајине Косова у Србији.* (Importance géographique et politico-geographique de la province de

Kosovo en Serbie). Глас CCLXXXII, САНУ, Одељ. прир. мат. наука, књ. 34, (стр. 1 – 39 + 2 карте у прилогу). Београд, 1972.

4. *Опште географске одлике ђерданског подручја.* (Caracteristiques geographiques generales du territoire des Portes de Fer.) Зборник радова Етнографског института САНУ, књ. 6, (стр. 19 -22). Београд, 1973.

Етнологија – духовна култура

1. *Неколико сточарских обичаја у подножју Проклетија.* (Einige Brauche der viehzuchter am Fusse des Gebirges Prokletije) Гласник Етнографског музеја у Београду, књ. V, (стр. 107-112). Београд, 1930.

2. *Етничко и политичко јединство Југословена.* Књижица југословенске колоније у Француској, (стр. 1-16). Париз, 1932.

3. *Iz stočarskog života u nekim našim krajevima.* Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena, knj. 40, (s. 321 – 328 + 1 tab. sa 2 fot. u prilogu). JAZU, Zagreb, 1962.

4. *Обичајно право у области старе Раике.* (Customary Law in the Region of Old Raška, Le droit coutumier dans la region de Stara Raška). Анали Правног факултета у Београду, XIX, бр. 1 – 3, (стр. 359 – 365). Београд, 1972.

5. *Породичне задруге на Пеиштеру у старој Раикој.* (Communaute de famille en Pešter). Гласник Етнографског института САНУ, књ. XIX – XX, (стр. 1 – 10 + 1 таб. са 2 сл.) Београд, 1973.

6. *Сточарска кретања у планинама Црногорских Брда и народне регуле при искоришћавању паињака.* (Mouvements saisonniers des éleveurs dans les montagnes de la région de Crnogorska Brda et règles populaires relatives à l'utilisation des pâturages) Одредбе позитивног законодавства и обичајног права о сезонским кретањима сточара у Југоисточној Европи кроз векове, Зборник радова са међународног научног скупа одржаног 6. и 7. новембра 1975. у Београду, Посебна издања Балканолошког института, књ. 4, (стр. 23 – 40). Београд, 1976.

7. *Племи, спемењивање, распемењивање, срођавање и одрођавање у Горњем Полимљу и неким другим областима старе Раике.* Научни скупови 7, књ. 3, (стр. 269 – 276). Одељење друштвених наука, САНУ, Титоград, 1981.

8. *Заједништво људи у планинско-брдским областима Црне Горе и старе Раике.* Гласник, књ. XXXI, (стр. 19 – 25). Етнографски институт САНУ, Београд, 1980.

Етнологија – материјална култура

1. *Културни споменици у Бихору*. Записи, часопис за науку и књижевност, Књ. VII, св.1, (стр. 30-33). Цетиње, 1930.
2. *Занати у Призрену*. (Grafts at Prizren). Зборник Етнографског музеја у Београду 1901-1951, (стр. 58-63). Београд, 1953.
3. *Пушкарски занат у Шарпланинског Гори*. (Le métier d'armurier dans la region se Sarplaninska Gora). Гласник Етнографског института САН, књ. II-III, (стр. 805-808 + 1 факсимил). Београд, 1954.

Географске трансформације

1. *Скадарско језеро*. „Земља и Људи”, св.1, (стр. 29-35). Београд 1951.
2. *Преображавање насеља и привреде у околини Београда*. (Transformation de l'habitat et de l'economie de Beograd et des environs) Зборник радова САНУ LXXV, Етнографски институт, књ. 4, (стр. 149 – 163). Београд, 1962.
3. *Привредно-географске промене у атарима Ритопека и Гроцке*. (Les changements economico-geographique dans les regions de Ritopek et Grocka). Гласник Српског географског друштва, св. XLIII, бр. 2, (стр. 145 – 161 + 1 таб. са фот.) Београд, 1963.
4. *Наше планине и човек*. „Земља и људи”, св. 24, (стр. 5 – 15). СГД, Београд, 1974.
5. *Razvitak i preobražavanje seoskih naselja u Jugoslaviji posle drugog svetskog rata*. (Évolution et transformation de l'habitat rural dans la RSF de Yougoslavie après la dixième guerre mondiale). Zbornik X jubilarnog Kongresa geografa Jugoslavije, održanog u Srbiji od 15 – 20. septembra 1976. (s. 74 – 79) SGD, Beograd, 1977.
6. *Утицај наших планина на човека и његово друштво*. (Influence de nos montagnes sur l'homme et sa société). Balcanica VIII у част осамдесетогодишњице академика Васе Чубриловића, (стр. 659 – 670 + II таб. са 4 сл.) Београд, 1977.
7. *Influence de Belgrade sur les changements dans les environs de la ville*. Transformation of Rural Areal, Polish Academz of Sciences, (p. 11 – 23). Warszawa, 1978.

Библиографије

1. *Мојсије Зечевић – Његошев сарадник*. (Mojsije Zečević – collaborateur de Njegoš). Гласник Етнографског музеја на Цетињу, књ. 3, (стр. 97 – 108). Цетиње, 1963.
2. *Поводом стогодишњице рођења Јована Цвијића*. Зборник радова Географског института „Јован Цвијић”, књ. 20, (стр. 1-2). Београд, 1965.
3. *Значај рада Вука Караџића за нашу географију*. (Importance de Vuk Karadžić pour notre géographie). Вуков зборник, Посебна издања САНУ, CD, Одељење литературе и језика, књ. 17, (стр. 191 – 204). Београд, 1966.
4. Игуман Мојсије Зечевић, *Живот и рад*. Симпозијум о игуману Мојсију Зечевићу и војводи Миљану Вукову, Часопис Токови, бр. 14, (стр. 3 – 18). Иванград, 1977.
5. *Моје успомене о Јовану Цвијићу*. (Mes réminiscences de Jovan Cvijić). Гласник Српског географског друштва, св LX, бр. 1, (стр. 9 -14). Београд, 1980.

Краћи записи и написи

1. Јован Цвијић: *Балканско полуострво и јужнословенске земље*. Основи антропогеографије. Поговор, (стр. 563 – 576). Београд, 1966.
2. *Poljoprivreda Jugoslavije, Prirodne osnove za poljoprivredu*. Poljoprivredna enciklopedija, књ. 2, (s. 555 – 575). Zagreb, 1970.
3. *La vie et la changements actuels dans nos montagne. Résumé* – Симпозијум "Етнолошко проучавање савремених промена у народној култури" 28 – 30 јануара 1974. године, Посебна издања Етнографског института САНУ, 15, (стр. 5 – 15). Београд, 1974.
4. *Предговор*. (Préface). Зборник радова Географског института "Јован Цвијић" САНУ, књ. 29, (стр. VII – VIII), Београд, 1977.
5. *Processus ethniques dans la regions de Stara Raška*. Bulletin T. LXXI de l'academie Serbe des sciences et des arts, Classe des sciences sociales, no 15, (p. 21 – 22) Beograd, 1980.
6. *Основе просторног плана СР Србије*. Научни скупови у САНУ. књ. 20, (стр. 42) Председништво САНУ, Београд, 1980.
7. Јован Цвијић: *Балканско полуострво*. Поговор, Сабрана дела Јована Цвијића. књ. 2, (стр.527 – 539). Књижевне новине САНУ, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1987.

Ivan B. Popović

**CONTRIBUTION FOR COMPLETE BIBLIOGRAPHY CONTENT OF
ACADEMIC DR MILISAV V. LUTOVAC**

Summary

Professor dr Milisav V. Lutovac published a great number of scientific works, among which were several voluminous monographs, as well. His two doctoral dissertations are well known among these works, then monographs „Cattle Breeding in Sinjajevina” (1932), „Cattle Breeding in Northwest Prokletije” (1933), „The Mlava River Basin” (1954), „The Ivangrad-Berane Valley” (1957), „The Negotin Region and Ključ” (1959), „The Economy of Belgrade Surroundings” (1962), „Bihor and Korita” (1967), „Migration Processes in Yugoslavia” (1968), „Ethnic Symbiosis, Tribal Transplantations in some Regions of Yugoslavia” (1971).

Younger geographers will remember Professor Lutovac not only for his great working energy, but also for his human broadmindedness, understanding and support.